

Ekonomska aktivnost

Industrijska proizvodnja i realni promet u trgovini na malo nastavljaju bilježiti pozitivne međugodišnje stope rasta

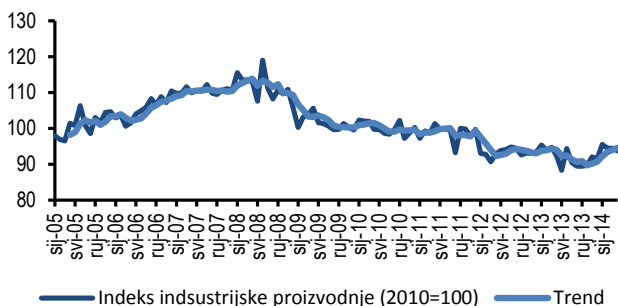
Kalendarski prilagođeni indeks industrijske proizvodnje u travnju 2014. porastao je za 0,6% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, što predstavlja blago usporavanje u odnosu na mjesec

ranije kada je, prema podacima DZS-a, industrijska proizvodnja na godišnjoj razini porasla za 0,7%. Najveći rast industrijske proizvodnje zabilježen je u kategoriji trajnih proizvoda za široku potrošnju

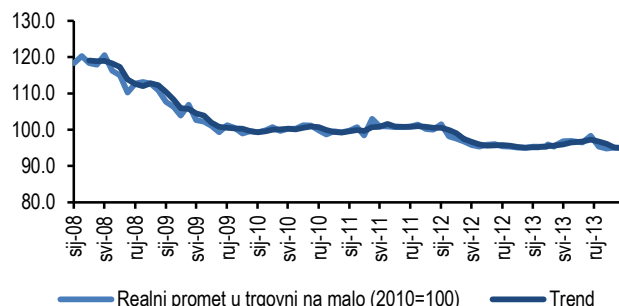
(10,7%), a najveći pad u sektoru energije (11,5%). Prema NKD-u, prerađivačka industrija zabilježila je rast od 2,7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, dok su sektor energetike i djelatnost rudarstva i vadenja zabilježile značajniji pad. Kalendarski

prilagođeni podaci o prometu u trgovini na malo pokazuju da je realni promet u toj djelatnosti u ožujku porastao za 1,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Indeks industrijske proizvodnje 2010=100

Realni promet u trgovini na malo 2010=100

Bruto domaći proizvod

Pozitivna kretanja u sektoru industrije, trgovine na malo i izvoznom sektoru nisu uspjela zaustaviti međugodišnji pad BDP-a u prvom kvartalu 2014.

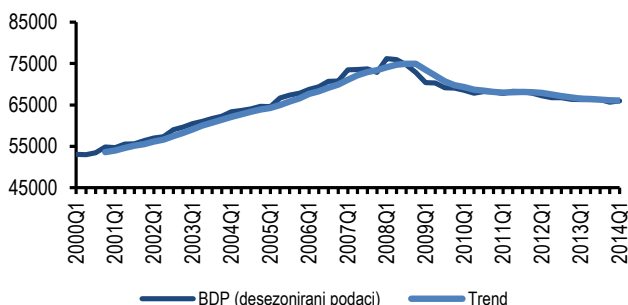
Prema prvim procjenama DZS-a BDP je u prvom tromjesečju 2014. realno smanjen za 0,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prema rashodnoj metodi najveći doprinos rastu bruto domaćeg

proizvoda ostvaren je rastom izvoza roba, dok je najveći doprinos smanjenju ostvaren povećanim uvozom roba. Prema proizvodnoj metodi najveći doprinos rastu ostvaren je u djelatnosti

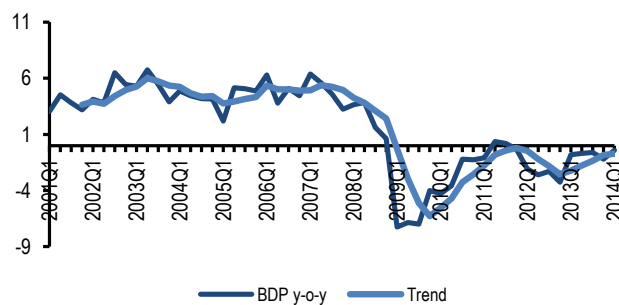
prerađivačke industrije, dok je najveći doprinos smanjenju obujma ostvaren u djelatnosti građevinarstva. Na kvartalnoj razini bruto domaći proizvod (sezonski prilagođen) zabilježio je blagi rast od 0,4%, čemu su najvjerojatnije najviše doprinijeli

rast industrijske proizvodnje, prometa u trgovini na malo te međugodišnji rast izvoza u prvim mjesecima 2014.

Bruto domaći proizvod (desezonirani podaci)

Bruto domaći proizvod (godišnja promjena)

Životni standard i raspoloženje potrošača

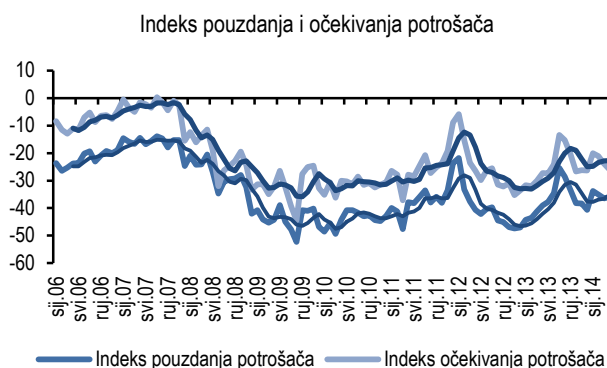
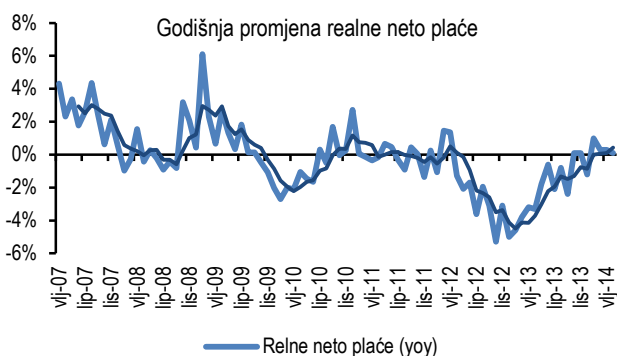
Unatoč višemjesečnom rastu realnih plaća građani su i dalje većinom pesimistični, pri čemu ih najviše zabrinjava ukupna ekonomska situacija u sljedećih 12 mjeseci

Podaci DZS-a pokazuju da je realna neto plaća u ožujku 2014. bila viša za 0,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, što upućuje na realni rast plaća treći mjesec za redom. Realni porast plaća na

godišnjoj razini zabilježen je u desetak djelatnosti prerađivačke industrije, u čemu prednjače proizvodnja kože te popravak i instaliranje strojeva i opreme. Kretanje indeksa pouzdanja i

očekivanja potrošača daje mješovite signale, pri čemu je indeks pouzdanja u travnju zabilježio porast, a indeks očekivanja pad. Rast pesimizma zabilježen je u odgovorima na pet od ukupno sedam pitanja, pri čemu je najveći porast pesimizma

zabilježen u odgovorima na pitanje o ukupnoj ekonomskoj situaciji u prethodnih i narednih 12 mjeseci. Pozitivni odgovori zabilježeni su samo u pitanjima o sposobnosti štednje i procjeni trenutka za kupovinu trajnih proizvoda.

Tržište rada

Povoljna turistička kretanja u predsezoni doprinijela su većem zapošljavanju u djelatnostima smještaja i pripreme hrane

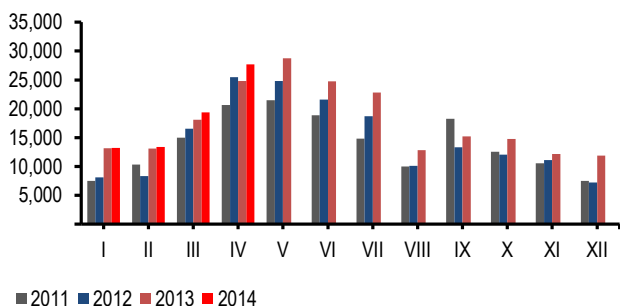
Prema privremenim dnevnim podacima HZZ-a u Hrvatskoj je 2. lipnja 2014. bilo nezaposleno 327 509 osoba. U odnosu na kraj travnja ukupan broj nezaposlenih se smanjio za gotovo 27 000 osoba,

čemu ponajviše doprinosi turistička potražnja u predsezoni. Razlog za blagi optimizam daje podatak da je tijekom travnja 2014. iz evidencije nezaposlenih izašlo 39 428 osoba, što je za 17,5% više nego u istom

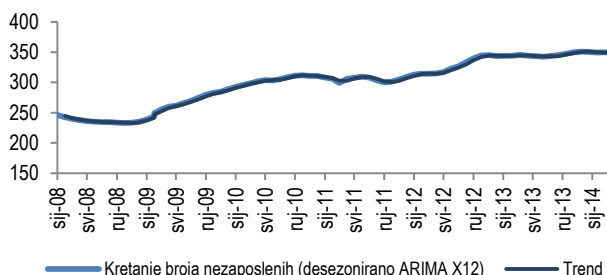
mjesecu prethodne godine. Na temelju zasnivanja radnog odnosa izašlo je 27 684 osoba, što je 15,2% više nego u travnju prošle godine. Najveći broj osoba se zaposlio u djelatnosti pružanja

smještaja i pripreme hrane (30,9%), trgovini na veliko i na malo (14,8%) te prerađivačkoj industriji (13,9%).

Zaposleni s evidencije

Kretanje broja nezaposlenih (desezonirano ARIMA X12)

Financijsko tržište i inflacija

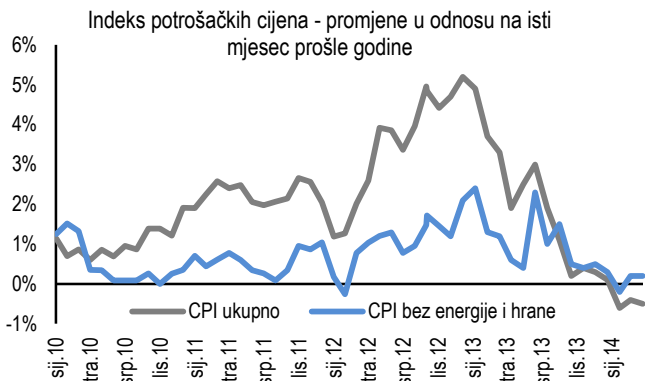
U prvim mjesecima 2014. došlo je do daljnjeg pada stope inflacije, kamatnih stopa i CDS spreada

U travnju 2014. došlo je do ponovnog međugodišnjeg pada indeksa potrošačkih cijena, koji je u odnosu na isti mjesec prethodne godine bio niži za 0,5%. Taj podatak upućuje na jačanje

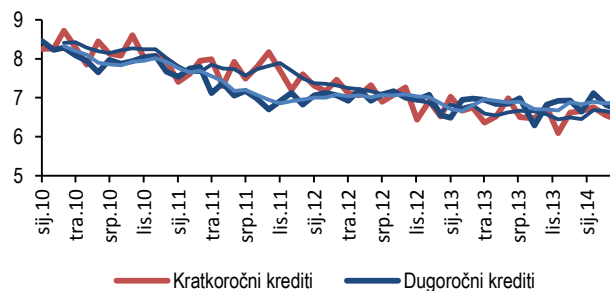
deflacijskih pritisaka budući da je travanjski pad bio za 0,1 postotni bod veći nego u ožujku. Bez cijena energije i hrane, inflacija je u odnosu na travanj 2013. porasla 0,2% te je u odnosu na ožujak

ostala na istoj razini. Prosječne kamatne stope na kratkoročne i dugoročne kunske kredite (s valutnom klauzulom) u ožujku 2014. nastavile su se smanjivati. Najveći porast je zabilježen kod kamata na kratkoročne i dugoročne kredite trgovačkim

društvima. CDS spread za Hrvatsku se u odnosu na početak svibnja smanjio, ali je i dalje najviši u regiji CESEE. Pad CDS spreada u cijeloj regiji može se tumačiti porastom apetita za rizikom na međunarodnim tržištima.

Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom

CDS Spread

Država	02.04.2014.	02.05.2014.	02.06.2014.
Hrvatska	310	325	260
Češka	60	60	50
Mađarska	235	215	190
Poljska	65	70	60
Rumunjska	175	160	145

Izvor: CEE Macro/Fixed Income Daily, Erste Bank

Vanjska trgovina i svijet

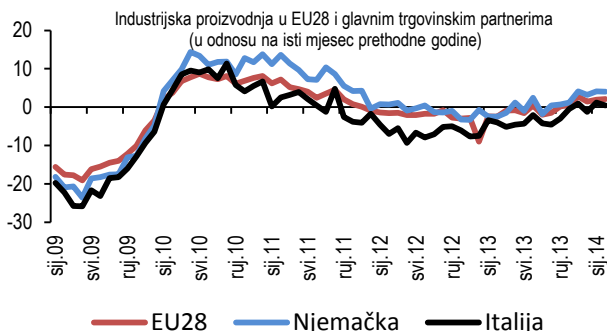
Rast industrijske proizvodnje u EU pozitivno je djelovao na rast hrvatskog izvoza u prvom tromjesečju 2014. godine

Ukupan robni izvoz je u veljači 2014. zabilježio rast od 3,8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ako se serija izvoza korigira za izvoz brodova i nafte, rast je iznosio 3,0%. Najznačajniji (kumulativni) rast izvoza ostvarila je djelatnost opskrbe električnom

energijom, plinom, parom i klimatizacija, te proizvodnja gotovih metalnih proizvoda. Prema preliminarnim podacima za prva tri mjeseca (iskazano u kunama), izvoz je rastao 7,8% u odnosu na prvo tromjesečje 2013. Na ovakva kretanja djelovala je i industrijska

proizvodnja u Europskoj uniji koja je u veljači 2014. zabilježila porast u odnosu na isti mjesec prethodne godine od 2,1%. Među zemljama glavnim trgovačkim partnerima Hrvatske, u Njemačkoj je nastavljen međugodišnji porast

industrijske proizvodnje (4%) sedmi mjesec za redom. U Italiji je industrijska proizvodnja u veljači također porasla (0,4%), drugi mjesec za redom.

POSLOVNA OČEKIVANJA U HRVATSKOJ

Indeks pouzdanja u industriji

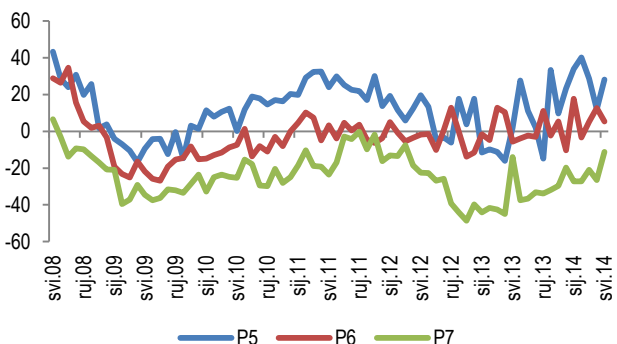
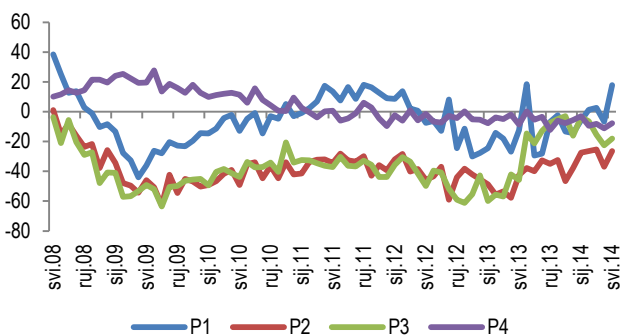
U svibnju 2014. došlo je do rasta indeksa pouzdanja u industriji pod utjecajem rasta optimizma u odgovorima na pitanja o proizvodnji i stanju narudžbi

Prva četiri pitanja u poduzetničkoj anketi u sektoru industrije odnose se na procjenu prethodne i trenutačne poslovne situacije. Indeks P1 pokazuje da je veći dio poduzetnika ocijenio da se njihova proizvodnja u posljednja tri mjeseca razvijala nešto snažnije od uobičajenog. Indeks stanja ukupnih narudžbi P2 pokazuje da je veći dio

poduzetnika ocijenio njihovu razinu nižom od uobičajene, što upućuje na nedovoljnu potražnju za proizvodima. Također, prema kretanju indeksa P3 može se zaključiti kako su poduzetnici u svibnju 2014. ocijenili da je stanje izvoznih knjiga narudžbi slabije od uobičajenog. Međutim, oba indeksa pokazuju pozitivne promjene (rast

optimizma) u posljednjim mjesecima. Odgovori na pitanje o stanju zaliha gotovih proizvoda (P4) upućuju da ih je najveći broj poduzetnika ocijenio nešto nižim od uobičajenog. Preostala tri indeksa prikazuju rezultate odgovora na pitanja o očekivanjima poduzetnika. Kretanje indeksa P5 upućuje da je veći broj poduzetnika odgovorio kako će se u sljedeća tri mjeseca

proizvodnja u njihovim poduzećima povećati nego smanjiti. Indeks P6 upućuje da nešto veći broj poduzetnika očekuje kako će se njihove prodajne cijene u nadolazećem razdoblju povećavati, a očekivanja poduzetnika o kretanju zaposlenosti (P7) i dalje su negativna iako već nekoliko mjeseci taj indeks pokazuje sve manje zaostajanje.

Legenda:

Broj pitanja	Objašnjenje
P1	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, kako se razvijala Vaša proizvodnja tijekom protekla 3 mjeseca?
P2	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, smatrate li da je trenutno stanje Vaših narudžbi...?
P3	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, smatrate li da je trenutno stanje izvoznih narudžbi ...?
P4	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, smatrate li da je trenutno stanje Vaših zaliha gotovih proizvoda... ?
P5	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji će se način prema Vašem mišljenju razvijati proizvodnja tijekom sljedećih 3 mjeseca? Hoće li se ona...
P6	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji će se način prema Vašem mišljenju mijenjati Vaše prodajne cijene tijekom sljedećih 3 mjeseca? Hoće li se one...
P7	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji način će se prema Vašem mišljenju mijenjati ukupan broj zaposlenih u vašem poduzeću tijekom sljedećih mjeseci? Hoće li se on...

Kvalitativni odgovori +/-
povećati se/ostati isto/smanjiti se;
više nego dovoljno/dovoljno/manje nego dovoljno

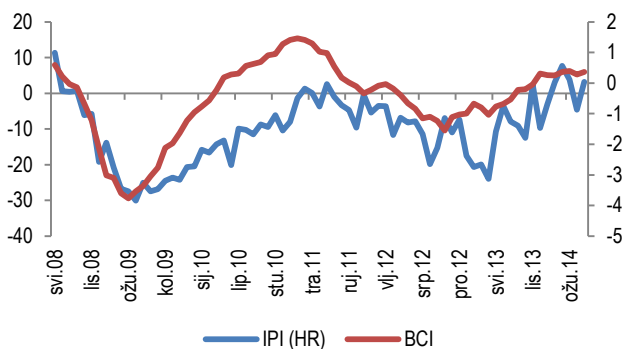
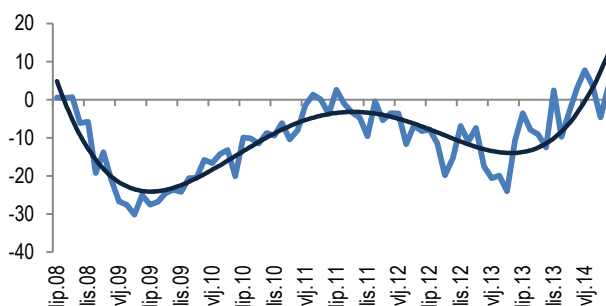
Na temelju odgovora na ranije objašnjenja pitanja o stanju ukupnih knjiga narudžbi, stanju zaliha te očekivanjima o proizvodnji u sljedeća tri mjeseca, konstruirala se

indeks pouzdanja u industriji. Budući da su poduzetnici optimističniji u očekivanjima vezanima uz rast proizvodnje u sljedeća tri mjeseca, da su stanje

zaliha ocijenili uobičajenim, te da su optimističniji u odgovorima na pitanja o stanju narudžbi, u svibnju 2014. je došlo do rasta pouzdanja poduzetnika u sektoru industrije.

Indikator BCI Eurozone pokazuje da je rast optimizma poduzetnika u Eurozoni stabilniji i dugotrajniji nego u Hrvatskoj.

Indeks pouzdanja u industriji

Kvartalni pokazatelji

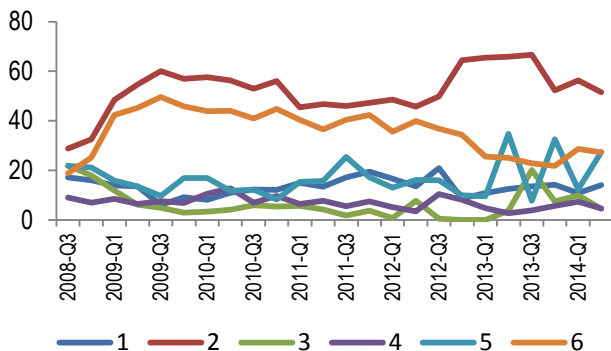
Najveća prepreka proizvodnji je i dalje nedostatak potražnje, a financijska ograničenja su se u drugom kvartalu 2014. ponovno povećala. Iskorištenost kapaciteta poduzeća blago je pala u odnosu na početak 2014.

Osim na mjesečnoj razini, ankete u sektoru industrije se provode i na kvartalnoj razini. Jedan od najzanimljivijih kvartalnih indikatora je onaj koji pokazuje procjenu faktora koji ograničavaju

proizvodnju pojedinog poduzeća. Najvišu vrijednost od početka mjerenja imaju indikatori 2 i 6, koji su vezani uz faktore nedovoljne potražnje i „ostale“ faktore. U tom kontekstu razlog za blagi optimizam

daje pad faktora koji upućuje na ograničenu potražnju u drugom kvartalu 2014. godine. U istom razdoblju je došlo i do pada indeksa koji upućuje na ograničenja vezana uz nedostatak materijala te nedostatak radne snage. Ponovni rast je zabilježen u odgovorima na pitanje o

financijskim ograničenjima, iako taj podatak treba tumačiti s dozom opreza budući da pokazuje velika kolebanja u proteklim mjesecima.

Legenda

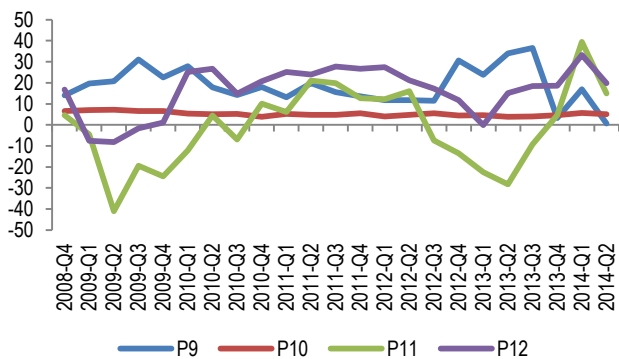
Pitanje	Odgovor
Koji su trenutno glavni ograničavajući faktori Vaše proizvodnje?	1. Nema ih
	2. Nedovoljna potražnja
	3. Nedostatak radne snage
	4. Nedostatak materijala i/ili opreme
	5. Financijska ograničenja
	6. Neki drugi faktori

U kvartalnim odgovorima mogu se vidjeti i vrijedne informacije o kapacitetima proizvodnje i osiguranoj proizvodnji u budućem razdoblju, kao i o razvoju stanja narudžbi u prethodnim mjesecima. Iz prvog grafikona može se vidjeti

da su u drugom kvartalu 2014. poduzetnici ocijenili kako su njihovi kapaciteti dovoljni s obzirom na stanje narudžbi i očekivanu potražnju. Odgovor o osiguranoj proizvodnji na temelju trenutanih narudžbi upućuje da broj mjeseci

osigurane proizvodnje u prosjeku iznosi 5,1, što je za 0,6 mjeseci manje nego u prethodnom kvartalu. Djelomičan pad je zabilježen i na indeksu koji pokazuje kretanje narudžbi u posljednja tri mjeseca te kod

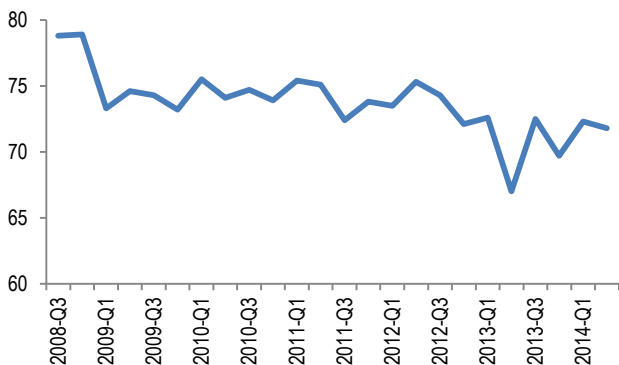
indikatora očekivanja o kretanju izvoznih narudžbi. Prema odgovorima o iskorištenosti kapaciteta može se zaključiti kako je ona u drugom kvartalu 2014. blago smanjena te je dosegla razinu od 71,8% (slika lijevo dolje).

Legenda:

Broj pitanja	Objašnjenje
P9	Ako uzmete u obzir trenutno stanje Vaših narudžbi i očekivane promjene u potražnji tijekom narednih mjeseci, kako ocjenjujete trenutni kapacitet Vaše proizvodnje? Kapacitet proizvodnje je....
P10	Koliko mjeseci proizvodnje Vam je osigurano trenutnim stanjem Vaših narudžbi?
P11	Na koji način su se razvijale Vaše narudžbe tijekom proteklih 3 mjeseca? Jesu li se...
P12	Kako će se prema Vašem mišljenju razvijati Vaše izvozne narudžbe tijekom narednih 3 mjeseca? Hoće li se one...
P13	S kojim kapacitetima trenutno radi Vaše poduzeće? Molim Vas da izrazite kapacitet kojim radite kao postotak od ukupnog mogućeg kapaciteta.

Kvalitativni odgovori +/-
povećati se/ostati isto/smanjiti se;
više nego dovoljno/dovoljno/manje nego dovoljno
Na pitanje P10 i P13 se odgovara brojkom

Indeks pouzdanja u trgovini na malo

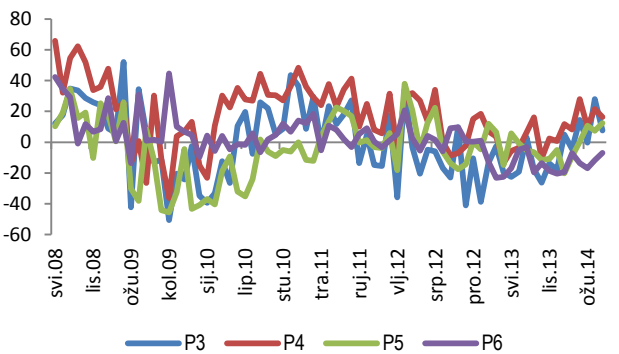
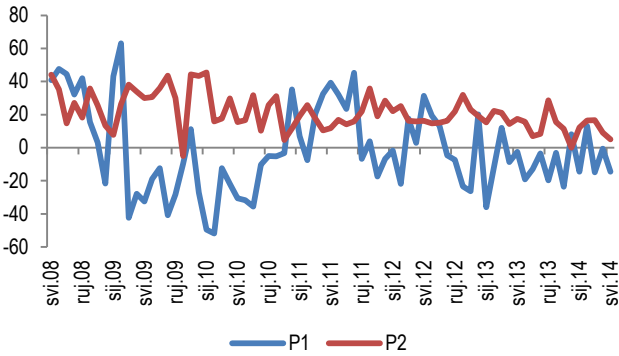
Indeks pouzdanja u trgovini na malo u svibnju 2014. ponovno je pao u negativnu zonu uslijed pada optimizma u odgovorima na pitanja o očekivanom rastu narudžbi, prodaje i cijena

Anketa o pouzdanju i očekivanjima u sektoru trgovine na malo vrlo je slična anketi o industriji. Prva dva pitanja u anketi o poslovnim očekivanjima u sektoru trgovine na malo odnose se na procjenu prethodne i trenutačne poslovne situacije.

Indeks P1 pokazuje da je veći dio poduzetnika ocijenio da je njihova prodaja u posljednja tri mjeseca bila nešto slabija od uobičajene. Indeks stanja ukupnih narudžbi P2 pokazuje da su poduzetnici procijenili njihovu razinu višom nego što je uobičajeno s obzirom na

razdoblje godine. Preostala četiri indeksa prikazuju rezultate odgovora na pitanja o očekivanjima poduzetnika. Kretanje indeksa P3 upućuje da poduzetnici očekuju kako će narudžbe u narednom periodu biti povećane. Indeks P4 upućuje da veći broj poduzetnika očekuje kako će se njihova prodaja u nadolazećem razdoblju također povećati.

Indeks očekivanja poduzetnika o kretanju zaposlenosti (P5) ušao je dublje u pozitivan teritorij, što govori da sve veći broj poduzetnika očekuje rast zaposlenosti u narednom razdoblju. Na pitanje (P6) o kretanju prodajnih cijena u sljedeća tri mjeseca veći je broj poduzetnika odgovorio da očekuje njihovo smanjenje.

Legenda:

Broj pitanja	Objašnjenje
P1	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, kako se razvijala Vaša prodaja tijekom protekla 3 mjeseca?
P2	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, smatrate li da je trenutno stanje Vaših narudžbi...?
P3	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji će se način prema Vašem mišljenju kretati narudžbe tijekom sljedeća 3 mjeseca? Hoće li se ona...
P4	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji će se način prema Vašem mišljenju kretati prodaja tijekom sljedeća 3 mjeseca? Hoće li se ona...
P5	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji način će se prema Vašem mišljenju mijenjati ukupan broj zaposlenih u vašem poduzeću tijekom sljedećih mjeseci? Hoće li se on...
P6	Ako isključite uobičajene sezonske promjene, na koji će se način prema Vašem mišljenju mijenjati Vaše prodajne cijene tijekom sljedećih 3 mjeseca? Hoće li se one...

Kvalitativni odgovori +/-
povećati se/ostati isto/smanjiti se;
više nego dovoljno/dovoljno/manje nego dovoljno

Na temelju odgovora na ranije objašnjenja pitanja o stanju ukupnih knjiga narudžbi, stanju zaliha te očekivanjima o prodaji u sljedeća tri mjeseca konstruirana se Indeks

pouzdanja u trgovini na malo. Budući da su poduzetnici stanje na knjigama narudžbi ocijenili višim od uobičajenog te da očekuju blaži rast narudžbi i prodaje u sljedeća tri

mjeseca, u svibnju 2014. ukupan indeks pouzdanja poduzetnika u trgovini na malo ponovno je ušao u negativan teritorij s vrijednošću od -1,1. Za razliku od hrvatskih,

poduzetnici u EU su bili nešto optimističniji pa se ukupan indeks nastavio kretati u pozitivnom teritoriju.

